

5. Задоренко О.В. Экономические функции среднего класса в трансформационной экономике / О.В. Задоренко [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/2865/1/Zadorenko.pdf>

6. Міхель Д.О. Дискурс щодо формування середнього класу як гарантія «європеїзації» України / Д.О. Міхель// Наукові праці. – 2012. – С. 57–62

Науковий керівник: к. е. н. Денисенко В. О.

Черкащенко А. В.

Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького

АНАЛІЗ ДИНАМІКИ СВІТОВОГО ЕКСПОРТУ ПОСЛУГ МЕТОДОМ ВАРДА

В умовах активного переформатування світу з індустріального суспільства в постіндустріальне більш важливого значення набуває сфера послуг. Особливо на це впливають процеси глобалізації, тобто збільшується відкритість національних економік, які об'єднуються в єдиний гео економічний простір та інтеграції – об'єднання держав для спільної зовнішньоекономічної діяльності.

Розвиток ринку послуг дає змогу активізувати зростання як світової економіки загалом, так і окремих держав. На сьогоднішній день світовий ринок послуг займає більше двох третіх світової економіки. Згідно статистичних даних Світової організації торгівлі експорт послуг зріс з 3,63 трлн дол. США у 2009 році до 6,14 трлн дол. США у 2019 році, а середньорічне зростання становило 5,52% на рік. Особливу роль у зростанні відіграють країни, що розвиваються. Адже завдяки міжнародній торгівлі послугами вони мають змогу згладжувати внутрішній дефіцит поставок та диверсифікувати свій експорт. Саме тому дослідження світового ринку послуг є надзвичайно актуальним питанням [1].

В даній роботі пропонується дослідження цього ринку з позиції регіонального аспекту. Адже, саме наявність спільного кордону або близького розташування є суттєвою перевагою і стимулює країни до об'єднання задля спрощення правил та умов взаємодії один з одним. Тому використовуючи загальні обсяги експортних операцій країн в сфері послуг, визначимо які країни за своєю результативністю залишилися в межах регіону, а які – ні.

Для дослідження пропонуємо застосувати метод кластерного аналізу. Найбільш популярним методом кластерного аналізу є метод Варда. Суттю цього методу є знаходження або утворення рівнорозмірних кластерів, що мають гіперсферичну форму [2].

Розрахунки здійснювались у середовищі Matlab. Для дослідження було обрано показники обсягів експорту послуг сімдесяти п'яти країн світу з п'яти регіонів – Європи, Північної Америки, Південної Америки, Азії, Африки та Австралії і Океанії. Для аналізу було використано часові ряди з даними з 2015 по 2019 роки. Результати розрахунків візуалізовані у вигляді мінімального остівного та ієрархічного дерева (рис. 1-2).

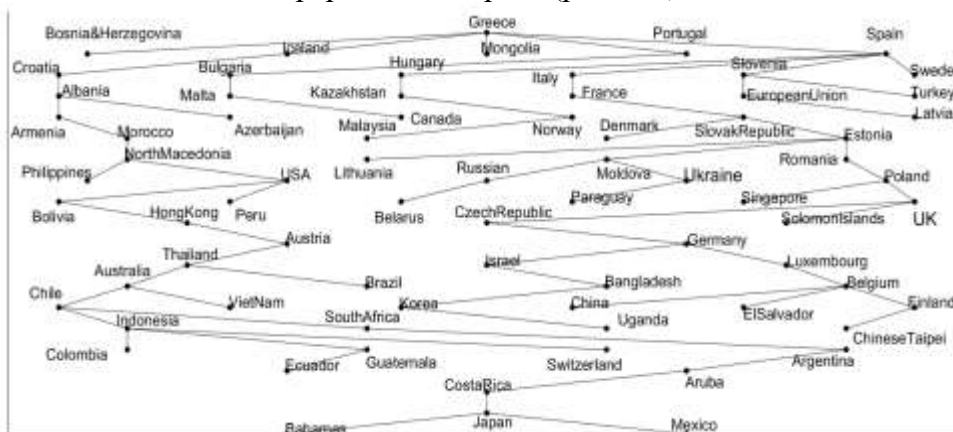

Рис. 1. Мінімальне остівне дерево обсягів експорту послуг країн

Джерело: розраховано автором за даними [3]

Згідно рис. 1 вершиною мінімального остівного дерева є Греція. Гонконг, В'єтнам та США, які є лідерами (14,2%) поміж інших, знаходяться в одній гілці отриманого дерева. Членами одного з розгалужень є Німеччина, яка посідає третє місце серед експортерів послуг (5,6%), та Китай. Така ситуація може свідчити про зростання економічної активності Китаю.

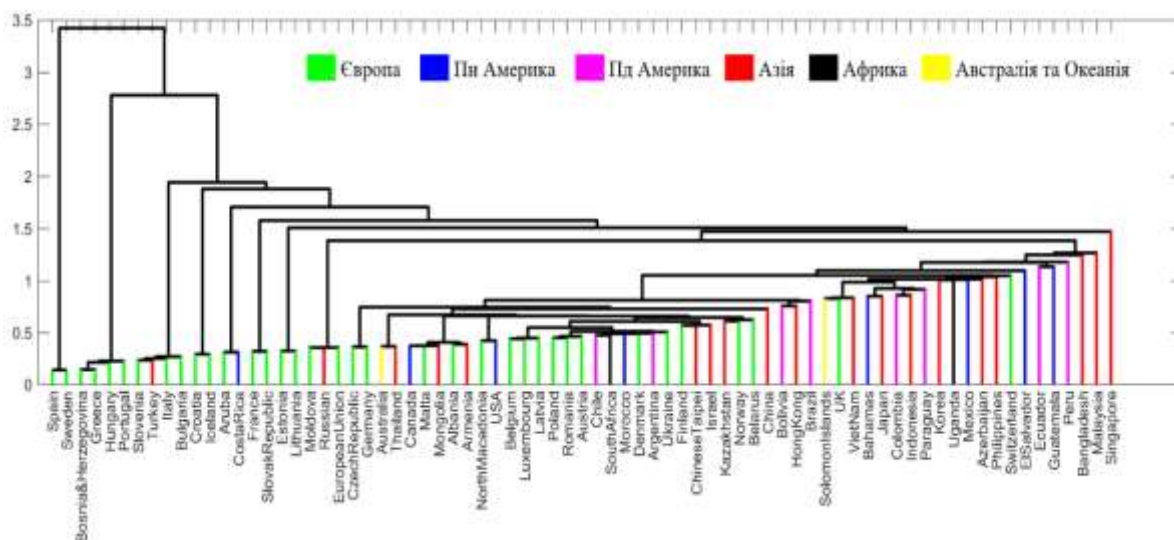

Рис. 2. Ієрархічне дерево обсягів експорту послуг країн

Джерело: розраховано автором за даними [3]

Дані дендрограми (рис. 2) відображають утворення потужного кластеру, до якого увійшли країни Азії, Північної Америки та Європи. Азійські країни приєдналися до кластерів європейських країн з високим рівнем економічного розвитку. Ця ситуація може свідчити про зростання економічної активності країн, що розвиваються, а також про економічне зростання лідерів азійського регіону.

Отже, дослідження даного часового проміжку засвідчує чітку взаємодію всіх суб'єктів світового ринку послуг. Посилюється роль країн, що розвиваються, а також було об'єднано деякі країни Північної та Південної Америки з представниками азійського регіону.

Список використаної літератури

1. Мельничук О. П. Міжнародна торгівля послугами / О. П. Мельничук / Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – ISSN 2616-6100. – №4. – 2020. – С. 115 – 128.
2. Жамбю М. Иєрархический кластер-анализ и соответствия: пер с англ. / М. Жамбю // Финансы и статистика. – 1988. – 342 с.
3. Офіційний сайт COT [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://timeseries.wto.org/>

Науковий керівник: д. е. н., професор Кібальник Л. О.

Шаповалова А. М.

Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького

ДОСЛІДЖЕННЯ МІЖНАРОДНОГО СТРАХОВОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

В сучасних умовах нестабільної економіки роль страхування як механізму накопичення грошової маси та джерела довгострокових інвестицій в економіку зростає у всьому світі, що в свою чергу сприяє фінансовій стабілізації, підвищенню якості життя населення та забезпеченню безперервної виробничої діяльності підприємств і організацій. Розвиток і побудова міцного страхового бізнесу в Україні є неможливим без глибокого аналізу його сучасного стану.